

فلز ویتلی پیتـرس یـکـمـین ژنـ شاعیری کـیلـ لـمـمـژووی ئـمـریکا . . لـ ئینگلیزیـو : عـبدوـا سـمان (مـشـخـ)

(لـیادی ۲۶۰ ساـی بـکـیلـکردنی ئـم ئینسانـ شاعیرـ)

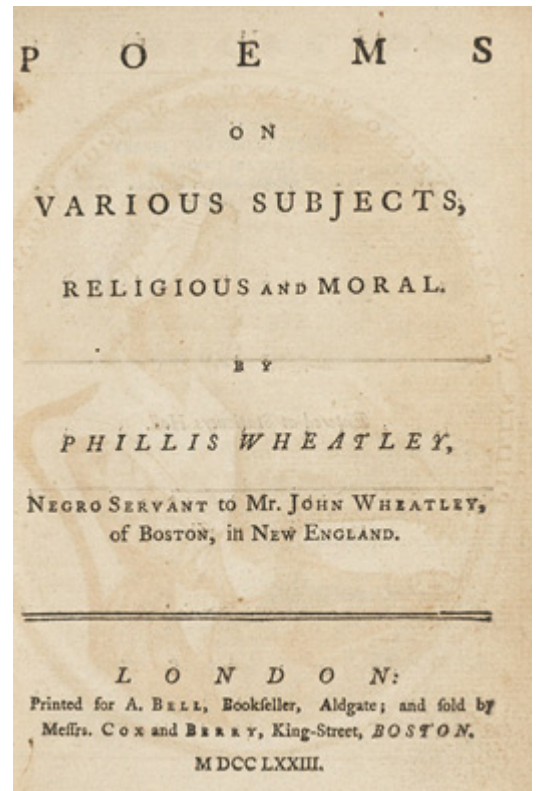
کـیلـ، ئـو ئینسانـی کـ یاسای ئـژگارـ تاریکـکان مافی کـین و
فرشتنی لـسـر دانا بوون، بـدبـختترین مرـڤـگـلـک بوون کـ ژیانـکی
پـ لـ نـهامـتی و دـردـسـری ژیاون. (۱) کیشوـری ئـفریقا بـهـی
دوواکـوتوویی ئابووری و ژیارییـو لـسـدـکانی ناوـاستدا ببووـ
سـرچاوـیـکی دـوـمـند لـ دابینکردنی هـزی مرـیی کـ بـشـوـی
کـیلـ بـنرخـکی هـرزان دـکـدران و دـفرـشانـو. بـچاوکردنی
ئـوـی کـ بـشـک لـو کـیلانـ ئـنگـخاوـن توانا و بـهرـ و سـلیقـ و
لـها توویی تایبـت بـخـیان بن، کـ ئـنگـ لـناو سپیـستـکانیشدا
یان مرـڤـ ئازادـکانیشدا ئـو توانایانـ دـگـمـن بن. ئـمـ دـبینـ
لـم سـردـمـی نیولیبـالیزمدا لـوـاتانی خـرئـاوا زـربـی
وـرزشوانان و هونـرمـندان و مویزکـژـنان لـ شپیسـتـکانـ کـ
توانیویانـ بازارـی هـونـر و وـرزـش دـ بـرابـر گـرمـتر بـکن. بـیـ
لـو قـناغـ تاریکـدا کـ کـیلـ هیچ مافیـکی ئینسانیی نـبوو،
کـیلـیـک لـلایـن خاوـنـکـیلـو بـبـتـ جـی بایـخ بـاستی گـرنگـ و
مـژوویشـ. دیارـ ئـمـش ئاماژـیـ بـ دوو هـکاری گـرنگـ :

یـک : خاوـن کارـکـ توانای خوـندنـو و بینینی ئـو لیـها تووییـی
کـیلـکـی خـی هـی و ئـمـش نیشانـی زیرـکی و ئـشـبیری خاوـن
کـیلـ دـگـنـت.

دوو : خاوـن کـیلـکـ ویستووییـتی مـژووـیـک لـ بواری ئـدـب و
ئـشـبیری بـ خـی تـمار بکات.

لـرـو دـتوانین لـ دـخ و ژیانـی فلز ویتلی پیتـرسی کـیلـ، بـمـ
شاعیر ورد ببینـو. زـربـی ئـخنـگران و لـکـرـوانان پـیان وایـ
کـ فلز ویتلی پیتـرس، یـکـمـین ژنـشاعیری کـیلـ لـ مـژووی
ئـمـریکا (۲) ئـم شاعیرـ کـیلـیـ لـ ساـی ۱۷۵۳ لـ خـرئـاوا
کیشوـری ئـفریقا لـ وـاتی گامبیا یان سـنگـا لـ دایکبووـ.
لـ تـمـنی حـوت هـشت ساـان وـکو کـیلـیـک دـفرـشـت بـ بارزگانـکی
کـیلـکان. دواتر سـرجـم کـیلـکان دـخـرنـ سـرپشتی پا پـکـ بـناوی

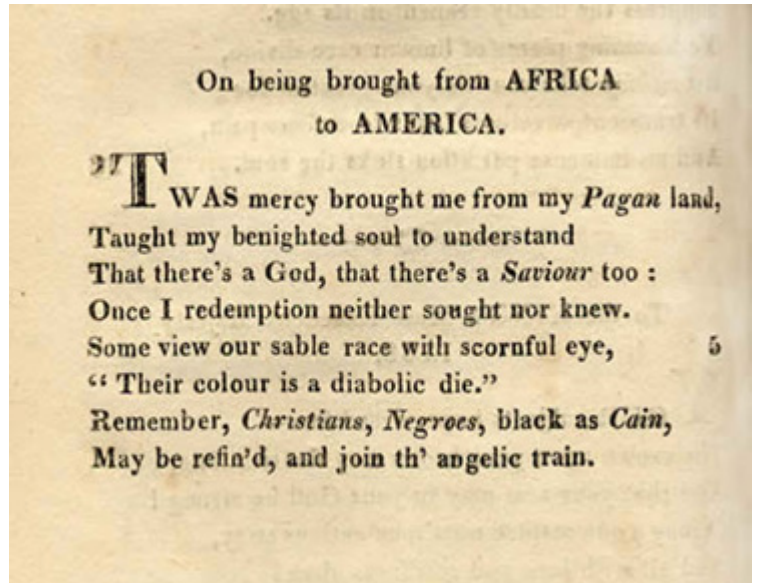
(پاڤي ڪيل ڪان فلز) (۳) و ل ڪ نار ٿاويڊ ڪاڻي ٿي مريڪا ل
ويلاي تي ب ستن لنگر دگر، پاشان ٿي م ڪچ ڪيل ڪيل ل لاي
بن ما ڪي جان ويتلي گور بارزگان و برگدروو و ڪو ڪيل ڪي
د ڪ درت و ب خزم تي ٿو بن ما ڪي ب تايبت ب خزم تي خانم
سوزاناي هاوژيني جان ويتلي و ل و ناوي فلزي ب س ردا د ب درت و
هروها پاشناوي ويتيليشي د درت، دواي ٿو و فلزي ڪيل ل
ٿي مريڪا فري خو نندن و نووسين د ب، هر ل لاي ٿو بن ما ڪي و
هان د درت ڪ شيعر بنووس دواي ٿو و زانين ڪ ڪ س ڪي زير ڪ و
بليم ت، ي ڪ مين مام ستاي فلز ماري ڪچ ه ٿو سا ٿا ڪي جان بوو
ڪ فري خو نندن و نووسين د ڪرد، هروها ن ٿا نيا ڪي ڪوري
جانش يارم تي فلزي د دا تا فري نووسين و خو نندن و ب ب،
ل ت م ني دوانز سا ايدا تواني ٿو د بي ي ناني و ٿو د بي ڪلاسيڪي
لاتين ب زماني ٿو سلي خيان بخو نند و ل ت م ني چوارد سا ايدا
ي ڪ مين شيعري (ب زانڪي ڪامبردج ل نيو ٿينگل نند) نووسي، ڪ
تواناي و ل هاتوي فلزي ل خ دا ب رج سٽ ڪرد ب و، بن ما ڪي
ويتلي ل ه موو ڪاروبار ڪي ما ڪي ب خشان و س پ رتيان ڪرد ڪ
بايخ ب ٿو د ب و شنبيري بدات، ٿي و ڪار ڪاڻي ما ڪيان سپارد
ڪيل ڪاڻي تريان، فلز ب رد وام تواڪاڻي خي ن شاني هاو و و خاو
ڪيل ڪاڻي خي د دا، فلز ڪو و ٿر ڪاريگري ٿو ل ڪس ندر پ پ و
جان مي تن و ه م ر و ه راس و فيرجي، ب وجر ٿي م ٿن ڪيل ڪي
ڪارواني نووسيني شيعري د سٽي ڪرد، ٿي تر تواني ل ڪورت ماو دا
س رنجي بزووتن و ٿو د بي س رد ستي ٿي مريڪي ب لاي خ ايدا
ا ب ڪ شت.

کشیعری فلز ویتلی پیتـرس لـسـر کـمـمـی با بـت و نایین و ئـخلاق
ساـی ۱۷۷۳ لـ لـندـن چاپ بوو.

ساـی ۱۷۷۳ لـ تـمـنی بیست ساـیدا لـگـمـ کوـی خا وـن کـیلـکـی،
نـیـثانیا هـم بـ چارـسـری نـخـشیـکـی کـ سیل بوو و هـروـها
سوزاناش بـوای و ابوو کـ دـرفـتـکی لـ بار لـ شاری لـندـن هـیـم بـ
چاپ و بـاوکردنـوـی شیعـر کـانی، چووـ شاری لـندـن. ئـوـبوو سلـنا
هـستینگز(۴) سـرسام بوو بـشیعـر کـانی فلز ویتلی و یـکـمـین کـشیعـری
لـ هاوینی ساـی ۱۷۷۳ دا بـاو کرایـوـ. دواى بـاو بوونـوـی یـکـمـین
کتـبی فلز، خاتوو سوزانا و جان یـک لـدواى یـک لـساـی کانی ۱۷۷۴
و ۱۷۷۸ مردن. ئینجا فلز لـگـمـ دوکاندارکـی شپـستی نازاد، بـناوى
جان پیتـر زـماوـند دـکن و دوو منداـیشیان دـمر و بـهـژاری و
کـمـی ژیان بـسـر دـبـن. ئـم شاعیر سـرباری نووسینی شیعـر،
لـگـمـی هونـری نامـنووسینـوـ توانیویـتی بیروبـچوونی خـی لـگـمـ
نووسـرانی سـردـمی خـی بـگـمـتـوـ و کو سامسن ئـکن و جان ثارنتن و
جان نوتن. ساـی ۱۷۷۵ شیعـری (بـ جـرج واشنتـنـی خـمـخـری) ی نارد بـ
سوپا سالاری ئـمـریکا. بـ ساـی پاشتر جـرج واشنتـن داوـتی فلز ویتلی
کرد بـ کـشکی سـر کـایـتی. بـمـام وتلی لـ مانگی نازاری ساـی ۱۷۷۶
دـمرت و ئـماس پـین شیعـر کـی جارـکـیتر لـ گـفاری پـنسـفیلیا
گـزـتـ(۵) لـ نیسانی ۱۷۷۶ دا بـاو دـکـاتـوـ. ویتلی ویستی دووـم
کـشیعـری خـی بـاو بکا تـوـ، بـمـام بـهـی لـدـستچوونی سـپـرتی خا وـن
کـیلـکـانی بـهـی مردنیان و بـرپا بوونی جـنگی شـگـرانـی ئـمـریکا
(۶) نـیتوانی بگات بـم ناواتـی.

ویندیک ل شیعری کی فلز ویتلی پیتل رس

سا ۱۷۶۸ فلز ویتلی شیعری (ب خاوشک ی جیاواز) ک ستایشی پاشا جرجی سیم د کات ب ه ی ر تکر دن و ی یاسای پوول، د نووس ت و ب او د کات و. دوواتر پ ب پ ی ب ه زبوونی ش ش ی ئ مریکی، نووسیند کانی ویتلیش با ب تگ ل کیان ل خ د گرت ک گوزارشت بوون ل بیروباو ی یاخیووانی و اتانی ک نیالیز کراو. ل سا ی ۱۷۷۰ ستایش کی ئایینی ل بار ی م سیحی ت و ب ئینجلیخواز جرج وایتفی د د نووس ت. ویتلی گ ل شیعری ب ک سای تی ناودار کان نووسیو ک ناو کی شیعری کانی زیاتر لوان و ن و ناو کی ه ن د کیشیان د ربار ی ئایینی م سیحی و کلاسیک و ئ بستر اکتن. ئ م شاعیر ز ر ب د گم ن ل شیعری کانیدا لای ل خ ی کرد ت و. (۷) فلزی شاعیر، شیعری کی ل س ر ک یل تی ه ی ب ناوی (کاتک ل ئ فریقاو ه نران ئ مریکا).

ب خشن د یی منی ل س ر ز مینی بت پ رستی و ه نای ئ ر

روحی پیسی حا ی کردم ک و ا

خوا ی ک ه ی، ه ور ها د س ز کیشی ه ی

جار کیان ن د مویت زگار بم و ن ف ر بم

ه ن د کیش ب چاو د یا ن وانی

ن گیان ب ی ی ئ ه ریم نیان ی

ل یادت ب ت، م سیحی کان، پ ست ش کان، ش ر کانی ه رو کو قایل

د توان رت پاکبر ن و و پ یو ست بن ب ش م ن د ف ری

فریشت کان. (۸)

ب سووک ت ماشا کردنی ئینسانی ک یل ل و س رد م تاریک دا ک

ک نیالیزم ن خشی ژیانی د ک شا و پ داویستی و دابینکردنی

بازای تاز و ک ر س ی بر ه مه نان، بیوو دیدی زا ل ناو

کاملاً مکتبی و فیودالی و تازم هانگاونر بربر و سرمايه‌داری. بلی لایون کک نیالیست کان و بوونی شاعیر کی بتوانا و بهلز و بتوانای وک فلز ویتلی پیتلرس جلی ق‌بوو و هرسکردن ن‌بوو. (۹) بلی لشارر بستن ل‌لایون گروپ‌ک ل نووس‌ران و شاعیران و بتاماد بوونی نوونری د‌و‌ت، شاعیرتی فلز تاقی د‌ک‌ن‌و. گروپ‌ک پ‌کها تبوو ل‌ه‌ریک ل (جان ئارقینگ، چا‌س‌چاونسی، جان ه‌نکاک، ت‌ماس ه‌چنسن و ئ‌ندر ئ‌لیف‌ر). لیژن‌ک گ‌یشت ب‌و ب‌وای‌ی ک‌ ب‌ ب‌م ئ‌م ک‌یل‌ی خ‌ی شاعر‌کانی نووسیو و ت‌نانت پ‌ش‌کی ک‌ب‌ک‌شی ه‌ر خ‌ی نووسیوی‌تی. ک‌چی ل‌گ‌م‌م‌شدا هیچ د‌زگای‌کی پ‌خش و ب‌اوکردن‌و ناماد ن‌بوو ک‌ب‌ ب‌م و شاعیر چاپ ب‌کات. ب‌م‌ام جوانی شاعر‌کانی و ه‌زی شاعریت س‌رنجی خوون‌رانی ل‌ند‌نی ب‌لای خ‌یدا اک‌شا. سا‌ی ۱۷۷۳ گ‌فاری ل‌ند‌ن س‌بارت ب‌ نموون‌یک ل‌ شاعیری فلز ویتلی پیتلرس د‌نووس‌ت (ئ‌م شاعران‌ هیچ کار‌کی س‌رنج‌اک‌ش و ع‌بق‌ریان ت‌دا نیی، ب‌م‌ام کات‌ک د‌بینی گ‌نج‌کی ئ‌فریقی د‌وای ش‌ش مانگ ل‌ خوون‌دی وردی زمانی ئ‌ینگلیزی نووسیوی‌تی، هیچمان پ‌ناکرت جگ‌ ل‌ س‌رکوتی س‌رسمبونمان ب‌ ب‌هر و توانای ب‌ه‌لز و زیندووی ئ‌و شاعیر). (۱۰) د‌وای ماو‌ی چ‌ندین سا‌، ب‌تایب‌تی سا‌ی ۱۸۳۸ ئ‌ینجا ل‌شاری بستن ل‌گ‌درا، شاعر‌کانی ویتلی پیتلرس چاپ بن و ب‌او ب‌کر‌ن‌و.

ویتلی ب‌وای و ابوو ک‌ ه‌زی شاعر نا پ‌ور‌ت. خ‌ن‌گرانی‌ش گ‌ل‌ ل‌ک‌ک‌ین‌و‌یان د‌ربار‌ی ب‌ره‌م شاعریت‌کانی ویتلی نووسیو ک‌ چ‌ن تیشکی خ‌ر وک ه‌ما و ئ‌نجا و‌کو باو‌ی مر‌ق‌کانی ئ‌فریقا ل‌شعردا ب‌ناوی جیاجیا ب‌کاربردوو. ک‌چی س‌رباری جوانی و س‌رنج‌اک‌شی شاعر‌کانی، ئ‌م شاعیر ک‌یل‌ی ب‌ب‌ری ن‌بوو ل‌ خ‌ن‌. خ‌ن‌گران پ‌یانوای شاعر‌کانی ویتلی ب‌د‌رن ل‌ ه‌ستی شوناسی ش‌پ‌ستی خ‌ی و‌کو ک‌یل‌یک. ه‌ور‌ها ج‌ری پ‌رو‌رد‌ی بند‌ما‌ی ویتلی ل‌گ‌م‌م‌م شاعیر ج‌ی س‌رنج بوو و وای ل‌ شاعیر کردوو ک‌ ج‌ر ت‌گ‌یشتن‌کی تری ه‌ب‌ت س‌بارت ب‌ شوناسی ک‌یل‌بوونی خ‌ی. ن‌ک ه‌ر ئ‌م ت‌نانت ئ‌م شاعیر ل‌گ‌م‌م‌دراو بوو ل‌ ئ‌اه‌نگی سپ‌ست‌کانیشدا ب‌شدار ب‌ت. ب‌م‌ام ل‌گ‌م‌موو ئ‌م و‌ن‌ گشتی‌ی فلز، ئ‌م شاعیر ل‌گ‌م‌م‌م ب‌ر‌وپ‌ش‌جوونی ش‌ش‌م‌ریکا روحی ب‌ر‌نگاری د‌ر ب‌ ک‌یل‌تی لا ب‌رج‌ست‌تر د‌ب‌ت‌و و ل‌م پ‌ناو‌شدا گ‌ل‌ نام‌ی نووسیو ب‌ کارب‌د‌ستانی ئ‌وکاتی ئ‌مریکا. (۱۱)

سا‌ی ۱۷۷۳ ئ‌و ک‌شاعر‌ک‌ی ویتلی بوو ب‌ ب‌ه‌زترین ک‌ت‌بی ئ‌فریقی ل‌س‌ر ووی ز‌وی. ق‌ت‌ری نووس‌ر ل‌نام‌ی‌کیدا ب‌ هاو‌ی‌کی

د.نوسټ: فلز ویتلی پیت.رس س.لماندى كې خټكى ټټ شپټست د.توانن
 شاعر بنووسن، جان پاوې ج.نز چ.ندين ب.ره.مى ب. فلز ناردوو. ج.رج
 واشنت.نیش ل.ب.رامب.ر ئ.و شاعر.ى فلز ب.ى نووسیوو د.ټټت (ش.وازی
 شاعر نووسينت ب.ټټگ.ی ل.س.ر ب.هر.ى شاعر.ى و ټټش.یریت). (۱۲)
 ئ.م شاعر.ى ی.ك.مین ژن. ك.یل. بوو. ك. ك.ټ.بی شاعر.ى نووسیو. و
 دوو.مین ژنیش بوو. ل.م.ژووی ئ.م.ریكا ك. ك.ټ.بی چاپ و
 ب.اوكرد.ټ.و. (دواى ئانا بردستریت) (۱۳) و ه.رو.ها ل.س.ر
 نووسین.كانى ژیاو. سا.ى ۲۰۰۲ مو.فی ك.یت ئ.سانت. ئ.م شاعر.ى ل.
 یز.ب.ندى ۱۰۰ ل. كاریگ.رتیرین ك.سای.تی. كاریگ.رید.كانى ئ.فریقا
 - ئ.م.ریكا یز.ب.ند كردوو. سا.ى ۲۰۰۳ ل.شارى ب.ستن پ.یک.رى ب.
 دروستكرا و دانرا. سا.ى ۲۰۱۲ زانك.ى ټټب.رت م.ریس با.ټ.خان.
 نو.ټ.ك.ى قوتا.بخان.ى ك.میونیک.شن و زانستی زانیارى ب.ناوى ئ.م
 شاعر.و. ناونا.ه.رو.ها ه.ټ.ی ویتلی ل. زانك.ى م.ساسویتس ه.ر
 ب.ناوى ئ.و شاعر.و. ناوناو. سا.ى ۱۹۹۲ ل. گرینگ. ل. شارى
 مسیسی ټ.لق.ى ویتلی دام.زرا. ئیتر د.ی.ها با.ټ.خان. و قوتا.بخان.ى
 ل.شو.ند. جیاجیاكانى ئ.م.ریكای ب.ناو.و. كراو. ل. ٦ى حوز.یرانى
 ۲۰۱۹ جار.كیتیر ك.شاعر.ك.ى سا.ى ۱۷۷۳ ى ب.ا و د.كر.ټ.و. ئ.م. جگ.
 ل.و.ى ئ.م شاعر. و نووسین و شاعر.كانى د.بند. با.ټ.تى د.یان و
 بگر. س.دان ل.ك.ټ.ین.و.ى ئ.د.بی و ټټخند.ی و ټ.زى خو.ندن ل.
 زانك.كان. دوو.جار ئ.م شاعر. ب.توانا و ب.ب.هر.ی. ل. ۵ى كانوونى
 ی.ك.مى سا.ى ۱۷۷۴، ل. ټ.م.نى ۳۱ سا.یدا ل.نال.بارترین د.خى
 ه.زاریدا ب. ه.میش. چاول.ك.د.ن. و ئ.م دنیا ب.ټ.حم.ى ك.یلای.تی.
 ب.ج.د.ټ.ت. دواى مردنى ئینجا خاو.ن ك.یل.ك.ى، ب.ف.رمى ئازادى
 د.كات.

ناماد.كردن و و.رگ.رانى ل. ئینگلیزید.و. : ع.بدو.ا
 س.مان (م.شخ.ټ)
 ټ.ممووزى ۲۰۲۱ ك.ن.دا

پ.راو.ن و س.رچاو.كان :

(۱) ناب.ټ ل.مان ون ب.ت ك. ك.یل.تى ل.ئ.م.م.ى سیست.مى س.رما.ی.دارى
 ب. ف.رم.كى تر در.ټ.ى ه.ی. ئ.گ.ر ئ.و س.رد.م. مر.ف. ك.یل.ى
 بارزگان. چاوچن.ك.كان بوو.ټ، ئ.وا ئ.م.م. ك.یل.ى كار. ل. ه.ند.ك
 ل. و.ات م.د.رن.كانیش بازرگانیکردن ب. مر.ف. (هیم.ن ترافیک)
 ب.ټ.ټ.ی.كى ز.ر ه.ی. و ل. س.رز.مین. دووا.ك.وتوو.كانیشدا پاشماو.ى
 ك.ین و فر.شتنى مر.ف. ه.ر بوونى ه.ی. چ. ل. د.خى هاوس.رگیرى یان

نه توانینی قهرز لایان قهرزارو و دستگرتن بسار ژن و مندا کی
کابرای قهرزار وک ل هیندستان هی، یانیش فرشتنی بسشکی
جستی مرف لپناو درژدان بژیان وک فرشتنی گون و گورچیل
ل ژرهاتی ناوین.

(۲) نووسـځـر و ځـنـځـري و ځـنـځـريست کار ټـا سا ۲۰۰۱ کـټـبـکـي لـسـځـر
ژيان و شيعر ځـا نـي فلز و يتلي نووسيو.

Carretta, Vincent. Complete Writings by Phillis Wheatley, New
York: Penguin Books, 2001

(۳) پا پـی کـیلـ کان کـ ناوی فلز بوو، بـو پا پـ پـ دـ ترا کـ لـ سـ دـی
حـ قـ دـ هـ م تا نـ زـ دـ هـ م کـ یـ لـ دـ گـ وـ اـ سـ تـ و لـ ئـ فـ رـ یـ قـ اـ و لـ بـ
ئـ مـ رـ یـ کـ ا . ئـ و پا پـ پـ بـ پا پـ یـ پـ یـ وانی گینیاش ناودـ برا . خـ وـ نـی
ئـ و پا پـ پـ تـ یـ مـ ثـ یـ فـ یـ جـ بـ و و کـ اـ پـ تـ نـ کـ شـ یـ پـ یـ تـ ر گـ وـ یـ نـ بـ و .

(٤٣) سلانا هـستينگز لـ ٢٤ ي ئابى ١٧٠٧ لـ دايكبوو، سلينا پـشـوايـكى ئاينى مـسيحيـت بوو لـ بـريتانيا. لـ ١٧ى حوزـيرانى سالى ١٧٩١ لـ تـمـنى ٨٣ ساـيدا مردوو. شايانى باس هـستينگز و فلز بـهـى نـخـشى هـستينگـو تا مردنـش نـيانتوانى يـكـيـتر بـينـن.

(۵) ژنامای پسنس-فیلیا ژنامای کی ئلمریکی و زمانهای فارمی ویلایتهی پسنس-فیلیا بوو، که بنیامین فرانکلین سالی ۱۷۲۸ درید کرد.

(٦) جڏهن ننگي ششنگهه راند ئي ٺهڻ ماريڪا، ڀان ڄڻ ننگي سڙبڙخ ٻي ٺهڻ ماريڪا (١٩٩٥) نيسا ئي ١٧٧٥ - ٣ ئي ٺهڻ وولي (١٧٨٣) هڻو سٽگيري ٺهڻ نداماني سيا نزن مين گڏ نگرسي ٺهڻ ماريڪا بوو ڌر ٻه ٻه ريتا نيان مزن لڏ پڻا و سڙبڙخ ٻي ٺهڻ ماريڪا. ٻه زان ياري زياتر لڏ سڙ ٺهڻ ششنگهه ٻه وان ٺهڻ سڙبڙخ ٻي ٺهڻ ماريڪا، ڀان ڄڻ ننگي سڙبڙخ ٻي ٺهڻ ماريڪا (١٩٩٥)

ویکیپیڈیا American Revolutionary War
https://en.wikipedia.org/wiki/American_Revolutionary_War

(۷) بـ بـ چوونی من هـ کاری لا لـ خـ نـ کردنـ وـ ی ئـ م شاعیر دـ گـ تـ وـ بـ ئـ وـ ی کـ : یـ کـ؛ هـ ر لـ تـ مـ نی حـ و ت هـ شت ساـ یـ وـ لـ بـ خـ وـ هـ دـ کـ شـ رت و دـ بـ ر دـ ر تـ جـ گـ یـ کـ ی دـ ی. دوو؛ لـ ژـ ر کار یگـ ر ی و پـ ر و دـ ی کـ ی چینی سـ ر دـ سـ تـ (خا و ن کـ ی لـ کـ ان) بوو و بیرو بـ چوونی ئـ وانی بـ سـ ر دـ ا ز ا بـ و و. سـ؛ نـ گـ لـ ژـ ر هـ ر شـ نـ یـ تـ وانی بـ ت ئـ و کار بکات.

https://en.wikipedia.org/wiki/Phillis_Wheatley(λ)

(۹) لـر دا جـى خـى تى ئا ماڭ بـ كـتـبى ھـنرى لوىس گـىتس
ئـفرىكا نا بـكـىن بـ ناوى ئىنسكل پىدىاي ئـرموونى ئـفرىقا و
ئـفرىقا - ئـمىرىكا و ھـرو ھا ئـنانى ئـلىس كـشمـر لـسـر كـتـبى

ئەنتەلجىيە ئىددىيە ئىفرىقى - ئامېرىكىي كە بىدوورودرئى لىسەر
ئەم ئارىشەيە وئىستاون.

https://en.wikipedia.org/wiki/Phillis_Wheatley(۱۰)

[https://www.womenshistory.org/education-resources/biographies/](https://www.womenshistory.org/education-resources/biographies/phillis-wheatley)(۱۱)
[phillis-wheatley](https://www.womenshistory.org/education-resources/biographies/phillis-wheatley)

(۱۲) نامى جەرج واشىنەن بى وىتلى پىتەرس لى ۲۸ شوبەتى سە ۱۷۷۶
كەپى پارىزراو لى ئىرشىف و نامەخانە جەرج واشىنەن ۱۷۴۱ - ۱۷۹۹.

<https://www.womenshistory.org/education-resources/biographies/>(۱۳)
[phillis-wheatley](https://www.womenshistory.org/education-resources/biographies/)